

IJsselland

Samen werken aan gezondheid

Programmabegroting 2015 en Meerjarenraming 2016 – 2018

Versiebeheer

Versie

Versienr	Auteur	Opmerkingen
0.1	E. Roelenga	Voorgelegd aan dagelijksbestuur
1.1	E. Roelenga, S. Douwstra, J Roorda	Tekstredactie Verwerking toelichtende opmerkingen

Distributie

Versienr	Datum	Verspreid aan
0.1	12 maart 2014	Dagelijks bestuur en Ambtelijk overleg Publieke gezondheid
1.1	1 april 2014	Gemeenteraden

Documenteigenaar	N. Rigter
Vastgesteld door	Algemeen bestuur
Datum vaststelling	20 juni 2014
Geplande evaluatiedatum	Nvt
Digitale vindplaats	Corsa nr:

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	4
1. Programma's	5
1.1 Programma Gezondheid	5
1.2 Programma Service en samenwerking	10
2. Financiële begroting	13
2.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland	13
2.2 Toelichting op de financiële begroting	13
2.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen	15
2.4 Toelichting Algemene lasten en dekkingsmiddelen	15
2.5 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	17
2.6 Toelichting gemeentelijke bijdrage 2015	17
3. Paragrafen	19
3.1 Algemeen	19
3.2 Weerstandsvermogen	19
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	21
3.4 Bedrijfsvoering	21
3.5 Verbonden partijen	21
3.6 Financiering	22
4. Bijlagen	25
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdragen	27
Bijlage 2: Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen	28
Bijlage 3: Overzicht personele sterkte	29
Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen	30
Bijlage 5: Overzicht van langlopende geldleningen	30
Bijlage 6: Overzicht activa	30
Bijlage 7: Kostenverdeelstaat	30

Voorwoord

De programmabegroting is een belangrijk onderdeel van de Planning en controlcyclus van GGD IJsselland. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten wordt voor GGD IJsselland elk jaar een programmabegroting opgesteld.

De P&C cyclus van GGD IJsselland

Voor het beleid, het beheer en de verantwoording worden binnen GGD IJsselland diverse instrumenten gehanteerd. Deze worden samen de 'Planning en Control-cyclus GGD IJsselland' genoemd en zijn schematisch samengevat in onderstaand schema (afbeelding 1).

Het Algemeen Bestuur van GGD IJsselland zet eens in de vier jaar de hoofdlijnen voor het toekomstige beleid van de GGD uit in de 'Bestuursagenda'. Deze agenda wordt jaarlijks verder uitgewerkt in financieel (programmabegroting) en inhoudelijk opzicht (Jaarplan).

Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht om de begroting uiterlijk juni voorafgaand aan het begrotingsjaar vast te stellen. Het vaststellen is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Daaraan voorafgaand moet de conceptbegroting voor zienswijzen aan de deelnemende gemeenteraden worden voorgelegd, hetgeen betekent dat de begroting ongeveer een jaar voor het begrotingsjaar gereed moet zijn. De GGD betreft gemeenten stapsgewijs bij het opstellen van de begroting:

- Voorafgaand aan het samenstellen van de begroting schetst de GGD ontwikkelingen die mogelijk gevolgen hebben voor de dienstverlening van de GGD (de ontwikkelingsbrief).
- Daarop wordt het kader vastgesteld dat uitgangspunt is voor de begroting (de kaderbrief).
- Deze kaders wordt uitgewerkt in de concept-begroting die aan de gemeenteraden voor het uitbrengen van zienswijzen wordt voorgelegd voordat deze door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld.

De GGD rapporteert op twee momenten aan het GGD-bestuur over de inhoudelijke voortgang van de dienstverlening en of de uitgaven nog in de pas lopen met begroting. Dit zijn de bestuursrapportages in het voorjaar (beschikbaar in april en bestuurlijk vastgesteld in juni) en in het najaar (beschikbaar in oktober en bestuurlijk vastgesteld in december).

Binnen de organisatie kent de GGD een systematiek van jaarplannen, teamplannen en Managementrapportages om de uitvoering van werkzaamheden te volgen.

Procedure Programmabegroting 2015

De ambities en doelstellingen voor de komende jaren zijn onderdeel van de Bestuursagenda voor GGD IJsselland. In 2014 treden er na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur aan. Aan de hand van (o.a.) een scenario-discussie zal het nieuwe bestuur de richting gaan uitzetten waarin de organisatie zich dient te gaan ontwikkelen in de nieuwe bestuursperiode (2015-2018). Ten tijde van het opstellen van deze begroting (1^e kwartaal 2014) was de Bestuursagenda 2012-2014 nog leidraad voor het handelen en de begroting van GGD IJsselland voor 2015. De missie/visie en ambities uit deze agenda staan, net als in de begrotingen voor de voorgaande jaren, hierin centraal.

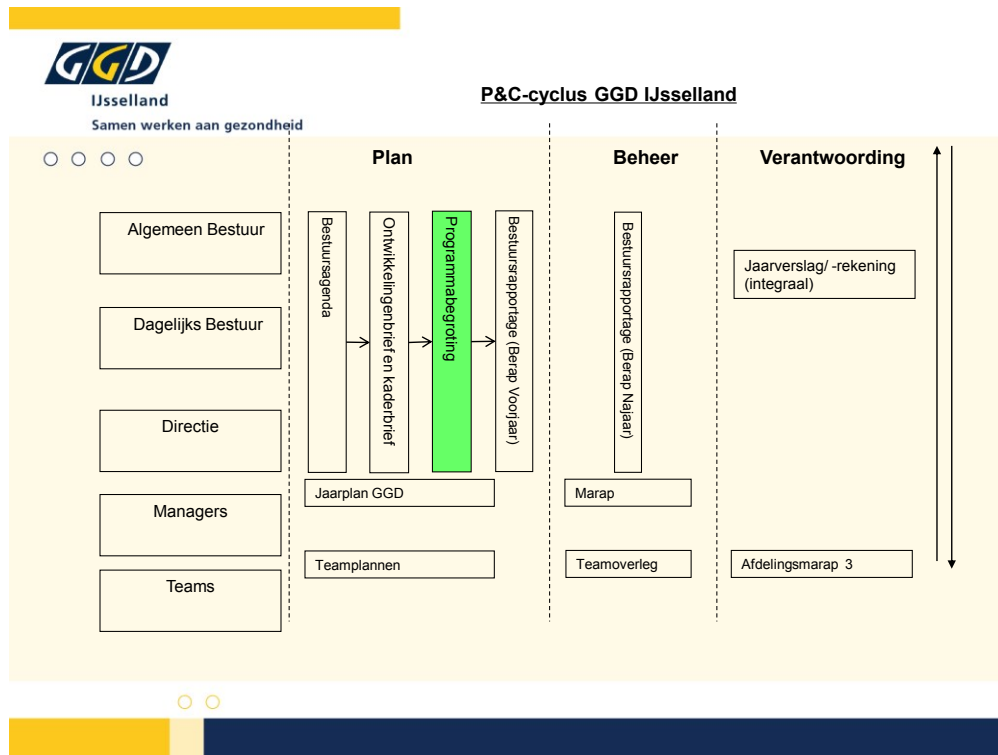
Voor de totstandkoming van deze begroting en haar verdere uitwerking zijn de volgende stappen te onderscheiden:

- In september 2013 heeft het Algemeen Bestuur (AB) de Ontwikkelingsbrief 2013 besproken. Deze brief geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen waar de GGD op wil anticiperen.
- De behandeling van deze brief in het Algemeen Bestuur is verwerkt in de Kaderbrief voor de programmabegroting 2015. Het AB heeft in december 2013 de Kaderbrief vastgesteld. Hierin beschrijft het bestuur hoe zij het meerjarige beleidsperspectief van de GGD (Bestuursagenda 2012-2015) bijstelt.
- De Kaderbrief dient als basis voor deze Programmabegroting 2015. Het Algemeen Bestuur stelt deze programmabegroting 2015 in juni 2014 vast.
Het vroegtijdig opstellen van de begroting 2015 betekent overigens dat ontwikkelingen uit de mei- en september-circulaire van het Rijk (2014) hier niet in kunnen worden verwerkt.
- Vervolgens werkt de GGD in de tweede helft van 2014 de programmabegroting inhoudelijk uit in het Jaarplan 2015. Het Dagelijks Bestuur stelt het Jaarplan vast.

In het najaar van 2014 zal met het Algemeen Bestuur worden gewerkt aan een Bestuursagenda voor de periode 2015 – 2018. Het Jaarplan voor 2015 zal hierop aansluiten.

- e. De inhoud van het Jaarplan 2015 wordt verwerkt in de Voorjaarsberap 2015. Tijdens de bespreking van de Bestuursrapportage in het voorjaar van 2015 (in juni 2015) kan het Algemeen Bestuur zo nodig de begroting 2015 bijstellen. Daarnaast kan het de uitvoering volgen via de Bestuursrapportage in het najaar van 2015 en het Jaarverslag over 2015.

Afbeelding 1: Plaats van de Programmabegroting in de P&C cyclus van GGD IJsselland:

Leeswijzer

In de programmabegroting is per programma een inhoudelijke toelichting en een begroting opgesteld (hoofdstuk 1). De exploitatie van de onderscheiden programma's kan in een saldo resulteren. Binnen de totale begroting van GGD IJsselland worden deze saldi gecompenseerd door toevoeging van het onderdeel Algemene Lasten en Dekkingsmiddelen (zie paragraaf 2.2).

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is in de programmabegroting een financiële begroting van GGD IJsselland opgenomen (hoofdstuk 2), waaruit blijkt dat de exploitatie in totaal sluitend is. In dit hoofdstuk is ook de inhoudelijke toelichting op de begrotingsposten te vinden.

De aanpassingen in de begroting 2015 zijn gebaseerd op de kaderbrief bij de begroting 2015 en de begrotingsrichtlijnen die door het Dagelijks Bestuur d.d. 23 januari 2014 zijn vastgesteld. Een toelichting op deze richtlijnen is te vinden in hoofdstuk 2.

De 'meerjarenraming' in de begroting is in de begroting van de beide programma's opgenomen in de vorm van drie kolommen 'meerjarenbegroting' voor de jaren 2016 tot en met 2018. Het gaat hier om de cijfers van 2015, geïndexeerd met steeds 2 % per volgend jaar.

1. Programma's

1.1 Programma Gezondheid

Programma	: Gezondheid	
Portefeuillehouders	: H.J. Boxum Mw. M.J.G. de Jager F. van As	
Programmamanager	: N.A.M. Rigter	
Afdelingen/managers	: 1. Jeugdgezondheidszorg 2. Algemene Gezondheidszorg 3. Maatschappelijke zorg en OGGZ (MZ/OGGZ) 4. Kennis- en Expertisecentrum	T van Schaik N.M.F. Bakker A.M. Algera A.M. Algera

Inleiding

Het programma Gezondheid omvat de inhoudelijke activiteiten van de GGD, zoals deze overeen zijn gekomen in de gemeenschappelijke regeling van de GGD en additionele taken die met gemeenten overeen zijn gekomen (voor zover deze voor 2015 al bekend zijn).

Waar staan we voor?

Missie GGD IJsselland

Wij bouwen voor gemeenten in IJsselland aan publieke gezondheid. Wij beschermen en bevorderen gezondheid. Daarbij richten wij ons op het verminderen van ongelijkheid in de kans op een goede gezondheid onder de inwoners van de regio IJsselland.

Visie GGD IJsselland

Onze visie is geformuleerd op basis van een aantal kernwoorden die in de missie staan omschreven.

Publieke Gezondheid

- Wij bewegen ons in het veld van de publieke *gezondheid*. Dit betekent dat *het maatschappelijke belang* van gezondheid voor ons centraal staat.
- Wij willen een *vanzelfsprekende en deskundige partner* zijn van gemeenten als het gaat om signaleren van gezondheidsrisico's en het adviseren over gezondheidsbeleid. Dit doen wij vanuit een *inhoudelijk onafhankelijke positie*, met oog voor het belang van opdrachtgevers en anderen die belang hebben bij het handelen van onze organisatie ('de stakeholder').
- Wij willen voor gemeenten de strategische adviseur zijn waar het gaat om *integraal gezondheidsbeleid*. Vanuit onze taakstelling overzien wij aspecten die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van de publieke gezondheid. Op basis van deze brede blik op publieke gezondheid brengen wij advies uit aan gemeenten en indien nodig nemen wij direct actie.
- Wij leggen verbindingen, soms als uitvoerder en soms vanuit uitvoerende regie. Verbindingen met opdrachtgevers en ketenpartners en binnen de eigen organisatie. Ieders expertise wordt hierbij benut.
- Wij profileren ons als *kennisdrager* en benutten onze kracht door onderzoeksgegevens en praktijkervaring te bundelen en te delen. Hierdoor *signaleren* wij tijdig *risico's* en handelen daar ook naar.

Bescherming en bevordering van gezondheid

- De *bescherming en bevordering van gezondheid* uit zich in een actieve en professionele bijdrage aan een gezonde en duurzame samenleving. Uitgangspunt is dat voor de inwoners van de regio IJsselland een gezonde keuze mogelijk is.
- Onze aanpak richt zich op *collectieve* voorzieningen en interventies en wij vervullen een *individuele vangnetfunctie* in de gevallen dat dit nodig is.
- Wij zijn in staat om gezondheids crises te bestrijden, te analyseren en hierover te adviseren.

Verminderen van ongelijkheid in de kans op een goede gezondheid

- Wij zien een goede gezondheid als een belangrijke voorwaarde die bijdraagt aan het geluk van mensen.
- Wij maken gebruik van de mate van eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van inwoners.
- Wij werken *risicogericht* en kiezen voor thema's en/of doelgroepen waarbij de meeste gezondheidswinst te behalen is.
- Wij zijn *zichtbaar* voor de buitenwereld en streven ernaar dat zorg voor iedereen binnen de door de opdrachtgever gestelde voorwaarden toegankelijk en bekend is.

Organisatie

- Onze organisatie kenmerkt zich door een flexibele, vraaggerichte en actieve aanpak gericht op output. Binnen de veranderende en complexer wordende maatschappelijke omgeving bieden wij naast onze basistaken steeds meer dienstverlening op maat. We bieden hierbij gerichte multidisciplinaire oplossingen.
- Wij willen een aantrekkelijke en betrouwbare werkgever zijn en onze *medewerkers* zijn ons meest waardevolle *kapitaal*.
- Wij hebben in al ons handelen oog voor de belangen van onze opdrachtgevers en anderen die belang hebben bij het handelen van onze organisatie ('de stakeholder').
- Onze organisatie is geworteld in Oost-Nederland. Het aangaan van samenwerkingsverbanden met collega GGD-organisaties is voor ons vanzelfsprekend met het oog op kwaliteit en efficiency.

Wat willen we bereiken?

De ambities en doelstellingen van GGD IJsselland zijn onderdeel van de Bestuursagenda 2012- 2015. Hierin staat op hoofdlijnen wat de ambities voor deze periode zijn. Elke ambitie is vertaald naar een aantal strategische doelstellingen, die de basis vormen voor het jaarplan GGD en de teamplannen van de verschillende teams en afdelingen binnen GGD IJsselland.

De hoofdlijnen van het jaarplan voor een jaarschijf komen terug in de Voorjaarsnota van dat betreffende jaar. Zo komt de uitwerking de ambities en doelstellingen van de Bestuursagenda voor het jaar 2015 aan de orde in het toekomstige jaarplan 2015 en worden de hoofdlijnen daarvan (o.a.) opgenomen in de Voorjaarsnota 2015.

Ambities Bestuursagenda 2012 - 2015

Ambitie 1

GGD IJsselland wordt hét kennis- en expertisecentrum van publieke gezondheid in IJsselland en vervult op dat gebied een schakelfunctie tussen deelnemende gemeenten, inwoners, ketenpartners en eigen collega's.

GGD IJsselland:

- bouwt, rekening houdende met wensen en belangen van gemeenten en ketenpartners, haar kennis en expertise op tot een niveau nodig voor de taakuitoefening.
- deelt, rekening houdende met wensen en belangen van gemeenten en ketenpartners, opgedane kennis.
- zorgt voor ontwikkeling van de eigen medewerkers op het vlak van kennis en vaardigheden om de externe adviesrol steviger in te vullen, ook op het vlak van organisatorische- en bestuurssensitiviteit.

- richt een monitoringsfunctie in aangaande relevante in- en externe ontwikkelingen (Rijk, regionaal, lokaal, privaat).
- adviseert deelnemende gemeenten op basis van monitoring proactief ten aanzien van ontwikkelingen, bijvoorbeeld als het gaat om opkomst nieuwe risicogroepen.
- speelt vroegtijdig in op relevante ontwikkelingen om de toegevoegde waarde van de GGD helder te maken.

Inhoudelijke toelichting:

De GGD heeft vanuit haar publieke positie de taak overzicht te houden op de algemene gezondheidssituatie, preventieactiviteiten en zorg in de regio. Binnen GGD IJsselland is veel kennis en ervaring aanwezig. Bovendien informeren we ons over wat er speelt in de regio via onze uitvoerende taken, contacten in het veld en onderzoek. Samenwerking met universiteiten en hogescholen, landelijke expertisecentra en koepelorganisaties versterkt onze expertise. Voor gemeenten is dat waardevolle kennis en deskundigheid om adequaat op te sturen en beleid op te ontwikkelen. Via het platform dat de GGD biedt kunnen ontwikkelingen in de verschillende gemeenten worden samengebracht. Als kennismakelaar leggen we actief verbindingen tussen gemeenten en (andere) organisaties en initiatieven die zich richten op gezondheid. De GGD is daarbij faciliterend en niet sturend. Wij zien dit als onze belangrijkste taak: verbindend werken vanuit de gedachte dat elke partij waardevol is.

Ambitie 2

GGD IJsselland krijgt en houdt nieuwe en bestaande risicogroepen scherp in beeld.

GGD IJsselland:

- richt in samenspraak met deelnemende gemeenten en ketenpartners de organisatie zo in dat zij beschikt over complete en actuele monitoring van bestaande risicogroepen.
- richt de organisatie zo in dat zij tijdig de opkomst van nieuwe risicogroepen signaleert.

Inhoudelijke toelichting:

Verschillen tussen groepen mensen en daarmee het verschil in kansen op een goede gezondheid nemen toe. Om die verschillen in kans op een goede gezondheid te verkleinen is het nodig om te weten welke groepen mensen meer risico lopen op ongezondheid en ziekte en wat daarvan de oorzaak is. Hiervoor brengen we samen met andere partijen in de regio kennis en informatie over gezondheid, ziekte en zorg(gebruik) in kaart. We maken deze informatie inzichtelijk en toegankelijk voor beleidsmakers én uitvoerders, om vanuit het totaal beeld te kunnen focussen op risicogroepen. Actief de doelgroep opzoeken en actief signalen oppakken in de wijk zijn daarbij minstens zulke waardevolle bronnen als gestructureerd onderzoek.

Ambitie 3

GGD IJsselland stemt de dienstverlening proactief af op de vraag uit een veranderende samenleving en/of bestuurlijke omgeving.

GGD IJsselland:

- analyseert en evalueert de dienstverlening cyclisch en structureel binnen de gehele organisatie.
- voert, vanuit haar functie als kennis- en expertisecentrum publieke gezondheid, onderzoek uit naar en adviseert deelnemende gemeenten over toekomstige preventieve (ouderen)gezondheidszorg.
- gaat actief de dialoog aan vanuit wederzijdse gelijkwaardigheid om tijdig ontwikkelingen bij opdrachtgevers te signaleren.

Inhoudelijke toelichting:

Effectief en doelmatig werken vraagt om aansluiten bij de behoefte van inwoners en gemeenten. Er zijn veel ontwikkelingen in de maatschappij, die steeds sneller lijken te gaan. Bijvoorbeeld het door anderen steeds sneller en makkelijker verspreiden van (soms ongevalideerde¹) informatie en meningen via internet en de rol van sociale media hierbij. Deze trends hebben soms een negatieve invloed op de autoriteit van de overheid en gezondheidsprofessionals; die is minder vanzelfsprekend dan voorheen. De ontwikkelingen bieden echter ook de kans om directer met burgers te communiceren en hen van betrouwbare informatie te voorzien. Ook de verschuiving van taken en verantwoordelijkheden van rijk naar gemeenten die momenteel gaande is en de wens tot kantelen naar vraaggestuurd werken zijn van invloed. Dit alles vraagt van zowel professionals als de organisatie in zijn geheel de bereidheid tot verandering. Belangen van opdrachtgevers staan daarbij centraal, met respect en ruimte voor het professionele domein. Dit betekent dat we proactief adviseren en signaleren als dat naar het oordeel van de professional nodig is.

Ambitie 4

GGD IJsselland is één van de kernpartners in het lokale jeugdbeleid, op basis van haar specifieke deskundigheid op het gebied van operationele jeugdgezondheidszorg én op basis van haar integrale (beleids)deskundigheid.

GGD IJsselland:

- is in de Centra voor Jeugd en Gezin in IJsselland een actieve en deskundige ketenpartner op operationeel niveau.
- draagt actief bij aan de doorontwikkeling van de CJG-vorming in IJsselland door de tijdige en proactieve signalering of inbreng van relevante landelijke ontwikkelingen, inclusief doorvertaling naar de lokale impact daarvan.
- sluit aan bij bestaande CJG-overlegvormen.
- ontwikkelt binnen de eigen organisatie een CJG-expertisepool en stelt opgedane kennis beschikbaar aan deelnemende gemeenten en ketenpartners.
- verzorgt, op basis van behoefte bij deelnemende gemeenten, de infrastructuur voor een virtueel CJG in het kader van het ontzorgen van deelnemende gemeenten.
- zorgt voor optimale inbedding van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen, gericht op realisatie van een doorgaande lijn 0-19 jarigen.

Inhoudelijke toelichting:

Onze professionals binnen de afdeling Jeugdgezondheid sporen actief gezondheidsrisico's bij jongeren tot 19 jaar op en ondersteunen ouders bij de opvoeding. De ontwikkelingen op gebied van de integrale jeugdgezondheidszorg zien we als kans voor kwaliteitsverbetering en een betere doorgaande lijn in zorg. De verdergaande decentralisatie in de Jeugdzorg, met daarbij de nieuwe Wet Zorg voor Jeugd die in 2015 van kracht wordt, vraagt om een nieuwe, meer risicogerichte werkwijze van de afdeling Jeugdgezondheid. Daarnaast spelen ontwikkelingen zoals de nieuwe meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, de overgang naar passend onderwijs, en de doorontwikkeling van de (virtuele) CJG's. Hét CJG bestaat niet; elke gemeente geeft op eigen wijze invulling aan dit concept. De GGD kan door haar regionale blik kennis en ervaringen uit de operationele jeugdgezondheidszorg actief delen en aandragen bij partners en op deze wijze, net als via haar inhoudelijk partnerschap, bijdragen aan de doorontwikkeling van de CJG's.

¹ niet onderbouwde of waarheidsgetrouwe

Ambitie 5

GGD IJsselland werkt aan één GGD-gezicht extern, en brengt daartoe vergaande samenhang in haar activiteiten aan.

GGD IJsselland:

- Onderzoekt bij elke vraag zowel horizontaal als verticaal op welke wijze zij zo optimaal mogelijk de vraag kan beantwoorden, rekening houdende met de belangen van gemeenten en partners. Hiertoe wordt gewerkt met organisatiebrede accounthouderschappen.
- Optimaliseert de organisatorische inrichting door versterking van de borging van inbreng van kennis uit het primair proces in het beleidsadvieswerk.
- Stimuleert dat vraagstukken multidisciplinair worden aangepakt door het inrichten van (tijdelijke) ketens/projectteams binnen de organisatie.
- Uitwisseling van ervaringen en kennis over de grenzen van teams en afdelingen heen is een vaste werkwijze.

Inhoudelijke toelichting:

Door teruglopende budgetten en een snel evoluerende samenleving blijft het noodzakelijk te werken aan efficiënte en passende vormen van gezondheidsbevordering. Bovendien leidt de decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten tot veranderende verhoudingen in het veld. Om in die dynamische omgeving bovenstaande ambities en doelstellingen te bereiken is een omslag binnen de organisatie van GGD IJsselland nodig. Onze besturingsfilosofie is hiervoor een richtinggevend kader voor handelen en samenwerken.

Wat is de stand van zaken?

De ambities in de bestuursagenda geven accenten voor de dienstverlening van GGD IJsselland in de betreffende jaren, meer 'het hoe'. Daarnaast gaat 'het gewone werk' (de basistaken van GGD IJsselland) binnen de afdelingen AGZ, JGZ, Maatschappelijke Zorg/OGGZ en het Kennis- en Expertisecentrum uiteraard ook door. Denk daarbij aan de uitvoering van reguliere taken op het gebied van infectieziektebestrijding, milieu en gezondheid, screenings van kindercentra, contactmomenten binnen de Jeugdgezondheidszorg, het monitoren van de gezondheidssituatie van inwoners, e.d.

Wat gaat het kosten?

Begroting programma gezondheid (Bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	rekening	begroting	begroting	meerjarenbegroting		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lasten:						
Exploitatielasten	5.164	2.097	4.216	4.301	4.387	4.475
Kapitaallasten	100	81	161	164	167	171
Kostenplaatsen	11.406	10.625	15.521	15.832	16.149	16.472
Totaal lasten	16.671	12.804	19.898	20.297	20.703	21.117
Baten:						
Diverse baten	4.757	2.747	3.305	3.372	3.439	3.508
Bijdragen van het rijk	527	667	667	680	694	707
Overige inkomensoverdrachten	5.612	3.400	9.190	9.374	9.561	9.753
Gemeentelijke bijdragen	5.938	5.940	6.736	6.871	7.008	7.149
Totaal baten	16.834	12.754	19.898	20.297	20.703	21.117

1.2 Programma Service en samenwerking

Programma	: Service en Samenwerking
Portefeuillehouders	: H.J. Boxum
Programmamanager	: N.A.M. Rigter (secretaris/directeur Publieke Gezondheid)
Afdelingen/manager	: Bestuursbureau, J. Roorda (tevens directiesecretaris)

Inleiding

Het programma Service en Samenwerking (voorheen: programma Bestuur) is een ondersteunend en algemeen programma ten behoeve van het programma Gezondheid. Het programma richt zich op het bestuur en op het bestuursproces van de GGD. De daarbij van belang zijnde aspecten zijn:

- de voorbereiding van vergaderingen van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur,
- de invulling van de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur,
- de uitvoering van de besluiten van het Algemeen- en het Dagelijks Bestuur,
- de voeding van het portefeuillehoudersoverleg Publieke Gezondheid en
- de communicatie met de gemeenten.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 zullen de gemeenten hun vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur voor de periode 2014 – 2018 aanwijzen. Uit het Algemeen Bestuur wordt vervolgens het Dagelijks Bestuur aangewezen.

Waar staan we voor?

De doelstelling van het programma Service en Samenwerking is het optimaliseren van de kwaliteit en het rendement van de samenwerking tussen en met gemeenten.

Wat willen we bereiken (ambities)?

De GGD heeft de ambitie als verlengd lokaal bestuur een transparante, toegankelijke en dienstbare organisatie te zijn (zie onze missie, visie en bestuursagenda). Dit stelt eisen aan de kwaliteit van de dienstverlening, de inrichting en het functioneren van onze ambtelijke en bestuurlijke organisatie. Het Dagelijks Bestuur is belast met de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering. Het portefeuillehoudersoverleg Publieke Gezondheid heeft daarbij een belangrijke adviserende rol en fungeert als overlegplatform van gemeenten.

Naast beleidsvoorbereiding en uitvoering heeft het Dagelijks Bestuur tot taak in te spelen op signalen van gemeenten, eventueel zelf ontwikkelingen te signaleren en op verzoek van gemeenten ontwikkelingen in lokale gezondheidszorg te agenderen. Dit voor zover de deelnemende gemeenten gezamenlijk optrekken wenselijk vinden en zij de platformfunctie van de GGD als meest geëigende infrastructuur in die situatie zien.

GGD IJsselland is op dit moment volop in transitie. Enerzijds om binnen de uitgezette koers een duidelijker interne aansturing te ontwikkelen. Anderzijds komt er veel af op de gemeenten waarvoor GGD IJsselland werkt en waarvan GGD IJsselland is. Om goed in te kunnen spelen op beide ontwikkelingen, en om aan de eisen die dit stelt te voldoen, is achterstallig (organisatorisch) onderhoud bij GGD IJsselland aangepakt en zijn cruciale functies voor sturing verstevigd. De lopende transitie is een uitvloeisel van de opdracht die het bestuur in mei 2011 bij aanstelling meegaf aan de nieuwe directeur Publieke Gezondheid (DPG). Aan de hand van de in 2012 in de notitie 'Richten, Inrichten en Verrichten' neergezette lijn en het bijbehorende transitieplan zijn de ontwikkelingslijnen uitgezet die in 2015 moeten leiden tot een 'vernieuwde organisatie'.

Wat doen we ervoor?

Het programma Service en Samenwerking richt zich op het bestuursproces en is als zodanig voorwaardenscheppend voor het programma Gezondheid. Uitgangspunt is dat er voldoende overleg en afstemming plaatsvindt met betrekking tot de opgedragen taken. De interne en externe informatievoorziening speelt hierbij een belangrijke rol. Aandachtspunten hierbij zijn:

- scenario-discussie en vertaling daarvan naar een nieuwe Bestuursagenda 2015-2018;
- het verder uitvoeren van het Transitieplan 'Koers zetten en Op pad gaan' – fase 2: 'VERDER' – gericht op doorontwikkeling naar een professionele organisatie gericht op procesmatig werken;
- het werken met de plan-do-check-act- cirkel (Bestuursagenda, jaarlijkse vertaling in GGD Jaarplan en onderliggende teamplannen)
- het samensmeden van de overgekomen en bestaande onderdelen van de JGZ tot één JGZ-uitvoeringsorganisatie voor (afzonderlijke) gemeenten;

Wat is de stand van zaken (huidige situatie)?

GGD IJsselland voert taken uit die haar door de deelnemende gemeenten (al dan niet op basis van wettelijk kader) zijn opgedragen. De GGD voert de taken in nauw overleg met de gemeenten uit. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau worden zaken besproken en afgestemd. Steeds met hetzelfde doel: de gemeenten ondersteunen in het realiseren van hun ambities. De kerntaak van de GGD is preventieve gezondheid. Naast de wettelijke taken levert de GGD naar behoefte (additionele) diensten aan individuele gemeenten.

Wat gaat het kosten?

Begroting programma Service en Samenwerking (Bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	rekening	begroting	begroting	meerjarenbegroting		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lasten:						
Exploitatielasten	37	15	158	162	165	169
Kostenplaatsen	864	1.049	1.304	1.331	1.358	1.385
Totaal lasten	901	1.064	1.462	1.493	1.523	1.553
Baten:						
Diverse baten			64	66	67	69
Overige inkomensoverdrachten	25	25	0			
Gemeentelijke bijdrage	884	782	1.363	1.391	1.419	1.447
Totaal baten	910	807	1.427	1.457	1.486	1.516

Korte toelichting:

De verschuiving in budget en gemeentelijke bijdrage ten opzichte van 2014 is voornamelijk een gevolg van de nieuwe productenindeling. Hierdoor worden taken in het programma service & samenwerking verantwoord die voorheen in de producten binnen het programma gezondheid werden verantwoord. Dit betreft communicatie, kwaliteit en voorbereiding op rampen en crisis. Daarnaast worden de saldi van het onderdeel algemene lasten en dekkingsmiddelen toegerekend aan het programma Service en samenwerking. Met betrekking tot de dekking van de kosten van de organisatieverandering is afgesproken deze door middel van ombuigingen binnen de begroting van de GGD worden gedekt, hiervoor is een dekkingsplan opgesteld. De ontwikkeling in de structurele dekking veroorzaakt ook een verschuiving in de gemeentelijke bijdrage ten laste van het programma Service & samenwerking. Deze ophoging van de gemeentelijke bijdrage wordt weer gecompenseerd in de bijdrage voor het programma gezondheid waardoor dit per saldo geen effect heeft voor de totale gemeentelijke bijdrage voor GGD IJsselland.

2. Financiële begroting

2.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland

In dit onderdeel zijn de totale baten en lasten van GGD IJsselland verwerkt. Dit betreft het totaal van de afzonderlijke programmabegrotingen en het overzicht van algemene lasten en dekkingsmiddelen.

Financiële begroting (Bedragen in Euro x 1000)

	rekening 2013	begroting 2014	begroting 2015
Lasten:			
Niet in te delen lasten	0	5	60
Exploitatielasten	5.201	2.112	4.374
Reserveringen	0	42	42
Kapitaallasten	100	81	161
Kostenplaatsen	12.270	11.674	16.826
Totaal lasten	17.638	13.915	21.462
Baten:			
Niet in te delen baten	148	0	119
Overige baten	4.780	2.763	3.383
Rijksbijdragen	527	667	667
Gemeentelijke bijdragen	6.822	6.919	8.099
Overige inkomensoverdrachten	5.637	3.426	9.190
Reserveringen	210	141	6
saldo gewone dienst	0		
Totaal baten	18.124	13.915	21.462

2.2 Toelichting op de financiële begroting

In deze paragraaf worden de afwijkingen in de begroting 2015 ten opzichte van de begroting 2014 toegelicht. De aanpassingen conform de eerder vastgestelde begrotingsrichtlijnen (salarissen en prijsindex) worden separaat toegelicht.

Naast de aanpassingen op basis van de begrotingsrichtlijnen is er een aantal wijzigingen aangebracht waardoor het volume van de begroting in totaal met afgerond € 7,6 miljoen is toegenomen.

Deze toename is op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- Met ingang van 1 januari 2014 is de overgang van de taak 0 – 4 jarigen JGZ afgerond. Dit betekent dat deze taak voor 10 gemeenten wordt uitgevoerd. In de begroting 2014 waren de budgetten met betrekking tot deze taak voor de gemeente Deventer al geraamd. Door de uitbreiding van deze taak neemt het budgetvolume met € 6 mln. toe.
- In de begroting 2015 zijn budgetten geraamd met betrekking tot projecten die de GGD al gedurende een aantal jaren uitvoert. De kosten van de betrokken projectmedewerkers in vaste dienst van de GGD zijn hier op verantwoord. Naast de langdurige projecten worden elk jaar nieuwe projecten gestart. Hiervoor is een aantal projectmedewerkers in vaste dienst waarvan de kosten nu ook in de begroting zijn geraamd. Als gevolg van het ramen van de projectkosten is het budgetvolume met € 1,6 mln. toegenomen.

Overgang taak 0-4-jarigen JGZ

Met ingang van 1 januari 2014 is de overgang van de Jeugdgezondheidszorg voor de 0-4-jarigen afgerond. De budgetten die met deze taak samenhangen zijn voor het eerst ondergebracht in de begroting . Deze taak wordt voor 10 deelnemende gemeenten uitgevoerd. Voor de gemeente Steenwijkerland wordt alleen de JGZ 4-19 jarigen uitgevoerd. In 2013 zijn twee ondernemingsplannen vastgesteld voor overname van de taak van de twee afzonderlijke thuiszorgorganisaties. De ramingen in de begroting 2015 zijn hier op gebaseerd.

Organisatieverandering

In de vergadering van 22 maart 2012 van het Algemeen bestuur is besloten tot een organisatieverandering. In het voorstel is inzichtelijk gemaakt dat deze ontwikkeling tot meer organisatiekosten leidt. De kosten zijn inmiddels geheel in de begroting verwerkt.

Voor de extra kosten is een dekkingsplan opgesteld. De doelstelling is om de toegenomen kosten door middel van ombuigingen binnen de bestaande organisatie te dekken zonder consequenties voor de gemeentelijke bijdrage. Voor de tijdelijke dekking van de toegenomen organisatiekosten is in het dekkingsplan voorzien door beschikking over reserves. Per saldo bedraagt het structurele tekort aan dekking € 270.000,-. In de begroting 2015 is de jaarschijf 2015 uit het dekkingsplan verwerkt.

Voor realisatie van de structurele ombuigingen zijn inmiddels concrete maatregelen benoemd t.w:

- Besparing op de catering	€ 39.000,-
- Besparingen op inkoop	€ 30.000,-
- Beëindiging bibliotheek en documentatiecentrum	€ 80.000,-
- Besparing op planning en administratie GGD	€ 50.000,-
- Efficiencyvoordeel toetreding gemeente Deventer	€ 80.000,-

Het totaal van de maatregelen bedraagt € 279.000,-. De verwachting is dat de besparingen in 2015 zijn gerealiseerd.

Toetreding gemeente Deventer

In het kader van de congruente gebiedsindeling is de gemeente Deventer met ingang van 2011 toegetreden tot GGD IJsselland. Voor dekking van de frictiekosten die hiermee samenhangen is voor een overgangperiode van 4 jaar een gereduceerde gemeentelijke bijdrage en afgesproken. De dienstverlening voor Deventer is in deze periode verminderd om het in overeenstemming te brengen met de gereduceerde bijdrage.

In de begroting 2015 is een budget geraamd van € 143.384,- voor het op peil brengen van de dienstverlening aan de gemeente Deventer (in overeenstemming brengen met de afspraken die binnen de GR gelden).

Met ingang van 1 januari 2015 wordt de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Deventer volgens de gebruikelijke systematiek bepaald. Dit betekent dat de kosten van de basistaken op basis van inwoneraantal worden toegerekend.

De schaalvergroting door toename van het aantal inwoners heeft een efficiency voordeel tot gevolg. In 2011 was, uitgaande van normale dienstverlening en bijdrage, een voordeel berekend van € 87.000,-.

Na verwerking van de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Deventer (en het op niveau brengen van de dienstverlening voor Deventer) ontstaat in de begroting 2015 een efficiencyvoordeel van € 133.500,-.

In het kader van de organisatieverandering is afgesproken (AB juni 2013) dat € 80.000,- zal worden ingezet voor dekking van de extra kosten van de organisatieverandering. Per saldo daalt de gemeentelijke bijdrage met ruim € 51.000,-. De gemeentelijke bijdrage 2015 voor de gemeente Deventer bedraagt in totaal afgerond € 1.503.260,-.

Overgang bedrijfsvoering naar de Veiligheidsregio

Met ingang van 1 januari 2014 is de dienstverlening met betrekking tot de "PIOFACH" functies, m.u.v. huisvesting, overgeheveld naar de veiligheidsregio.

Deze wijziging is begrotingstechnisch verwerkt. Doordat het aandeel van de GGD ten opzichte van de oude situatie ongewijzigd is gebleven hebben de mutaties geen directe gevolgen voor de kosten van de programma's.

In deze paragraaf is ook het overzicht "Algemene baten en lasten" verwerkt. De totale begroting bestaat uit programma's en een algemeen deel. De afzonderlijke programmabegrotingen worden vermeld bij de inhoudelijke toelichting op de programma's. Het algemene deel wordt verwerkt in de toelichting op de financiële begroting.

2.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen

Algemene lasten en dekkingsmiddelen (Bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	rekening	begroting	begroting	meerjarenbegroting(x1000)		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lasten:						
Niet in te delen lasten		5	60	62	63	65
reserveringen	67	42	42	44	45	46
Stelpost bezuiniging		0	0			
Totaal lasten	67	47	102	106	108	110
Baten:						
Rente en afschrijvingen	23	16	13	14	14	15
Dekking organisatieveranderingen	148	198	119	122	124	127
Stelpost dekking functiegebouw		0	0	0	0	0
Stelpost bezuiniging		0	0	0	0	0
Reserveringen	210	141	6	6	6	6
Saldo gewone dienst						
Totaal baten	380	354	138	142	145	148

2.4 Toelichting Algemene lasten en dekkingsmiddelen

Lasten

Op basis van de begrotingsrichtlijnen 2015 zijn de prijzen voor de materiële kosten geïndexeerd met 0,75%. De toename van de kosten bedraagt op deze basis € 17.000,-. Dit bedrag is als budget toegevoegd aan de post onvoorzien.

Evenals in de begroting 2014 is een reservering van € 42.200,= geraamd. Deze storting hangt samen met de verwerking van additionele activiteiten in de begroting 2015. In de tarieven die hiervoor worden gehanteerd is een opslag verdisconteerd voor storting in de risicoreserve.

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2015 resteert er nog een in te vullen taakstelling van € 10.170,=. Dit betreft nog een restant van de bezuinigingstaakstelling uit 2011 met betrekking tot bedrijfsvoering. De concrete invulling hiervan is vertraagd door de overgang van bedrijfsvoering naar de Veiligheidsregio. In 2014 worden hierover definitieve afspraken gemaakt.

Ontwikkeling personeelslasten

De volgende uitgangspunten zijn zoals gebruikelijk conform de door de gemeente Zwolle gehanteerde uitgangspunten en in de kaderbrief vastgelegd;

Ontwikkeling 2014.

Uitgangspunt voor de salarisontwikkeling zijn de werkelijke salarissen en sociale lasten per 1 januari 2014. Door de verlaging van de premie ABP ontstaat een voordeel wat echter grotendeels weer wordt gecompenseerd door

verhoging van het werkgeversdeel van de WAO premie en premie VPL (premie voor afbouw\overgang FPU). Deze laatste premie komt nu geheel ten laste van de werkgever. Uit de berekening blijkt dat de sociale lasten per saldo met gemiddeld 0,1% zijn gedaald ten opzichte van 2013.

In de begroting 2014 is rekening gehouden met een ontwikkeling van 1,75%. Daarnaast is in het budget van de begroting 2014 de structurele doorwerking van de loonontwikkeling 2013 van 1% verwerkt. In totaal is er dus 2,85% ruimte binnen de loonsom voor dekking van salarisontwikkelingen. De mogelijkheid bestaat dat over 2013 nog een nabetaling moet plaatsvinden. Deze extra kosten moeten uit de ruimte 2014 worden gedekt.

Ontwikkeling 2015

Voor 2015 gaan we, overeenkomstig de door Zwolle gehanteerde uitgangspunten uit van een loonsomontwikkeling van 2%. De verwachting is dat er sprake zal zijn van een gematigde salarisontwikkeling gebaseerd op een verwachte inflatie van 1,5% en een voorzichtig optimisme over de economische ontwikkeling. Voor de ontwikkeling van de sociale lasten wordt een percentage van 0,5% voorgesteld.

Gevolgen voor de begroting 2015.

Doorwerking vanuit 2014;

De salarissen voor de begroting worden berekend op basis van het werkelijk salaris van de maand februari 2014. Uit de resultaten blijkt dat de ontwikkeling met betrekking tot de sociale lasten nihil is. Te opzichte van de aannames in de begroting 2014 ontstaat hierdoor een ruimte van 2,75% in het budget voor de loonkosten. Verwacht wordt dat uiteindelijk in 2014 een nieuwe cao zal worden afgesloten. De doorwerking hiervan in de begroting 2015 wordt geraamd op 1% .

Ontwikkeling 2015;

Voor 2015 is een indexering van totaal 2 % afgesproken.

Financiële gevolgen voor de begroting 2015;

Per saldo ontstaat ten opzichte van de begroting 2014 slechts een lichte stijging van 0,25%. In onderstaand overzicht wordt de opbouw hiervan in beeld gebracht;

	Ontwikkeling loonkosten	
	Begroting 2014	Begroting 2015
Begroting 2014:		
Index 2013	1%	
Index 2014	1,75%	
Begroting 2015:		
index 2014		1%
index 2015		2%
Totalen	2,75%	3%
Per saldo effect 2015 ten opzichte van 2014		0,25%

Door de financiële consequenties van verloop in personeel waarbij oudere werknemers de dienst verlaten ontstaat ruimte binnen de loonkosten. Per saldo hebben de ontwikkelingen een daling van het budget voor de loonkosten tot gevolg. De doorwerking hiervan in de gemeentelijke bijdrage bedraagt afgerond € 31.000,-.

Diensten van derden en materiële kosten

Voorgesteld wordt de prijsstijging inzake diensten en leveringen door derden, inclusief contractuele afspraken met derden, voor 2015 vast te stellen op 0,75%. Voor het percentage zijn diverse indexen te gebruiken. Gekozen is voor het laagste percentage (Bruto binnenlands product). Het budget voor dekking van de toename van de kosten is geraamd op de post onvoorzien.

Rentepercentages

Bij het opstellen van de begroting 2013 wordt uitgegaan van een rente van 4% over nieuwe investeringen. De rente over de reserves is bepaald op 1,35%.

2.5 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage 2014 oorspronkelijk	€ 6.721.651,-
1. Mutaties in de salarissen , Dit betreft de mutatie in de salarissen voor zover die doorwerken in de gemeentelijke bijdrage. Met betrekking tot plustaken wordt de verhoging van de salarissen gecompenseerd door hogere inkomsten uit exploitatie.	-/- € 31.000,-
2. Beëindiging taken OGGZ en bemoeizorg door de Gemeenten Olst-Wijhe en Raalte	-/- € 9.948,-
3. Beëindiging taak Logopedie door de Gemeenten Kampen en Steenwijkerland	-/- € 80.385,-
4. Effect toetreding gemeente Deventer	€ 1.443.811,-
5. Prijsindex\ overige	€ 54.415,-
Totaal mutaties gemeentelijke bijdrage 2015	€ 1.376.894,-
Per saldo bijdrage 2015	€ 8.098.545,-

2.6 Toelichting gemeentelijke bijdrage 2015

Mutaties salarissen

De salarissen en sociale lasten zijn geïndexeerd met 2% conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen. Daarnaast zijn de salariskosten gedaald ten gevolge van verloop van personeel. De ontwikkeling van de salariskosten is nader toegelicht in de paragraaf "ontwikkeling personeelslasten".

Beëindiging taken OGGZ en bemoeizorg door de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe.

De gemeenten Raalte en Olst-Wijhe hebben te kennen gegeven met ingang van 1 januari 2012 de taken OGGZ en bemoeizorg te willen beëindigen. De gemeentelijke bijdragen voor deze taken zullen in 4 jaar worden afgebouwd. In 2015 is dit volledig afgebouwd.

Logopedie

De gemeenten Steenwijkerland en Kampen hebben te kennen gegeven deze taak te willen beëindigen. Hierop wordt door de GGD zoveel mogelijk geanticipeerd door het zo mogelijk herplaatsing van medewerkers elders binnen de organisatie. In 2014 zal met de betrokken gemeenten nadere afspraken worden gemaakt met betrekking tot de inzet van de beschikbare capaciteit en financiële afwikkeling.

In de gemeentelijke bijdrage 2015 is ervan uitgegaan dat deze taak voor de betreffende gemeenten volledig is beëindigd.

Effect toetreding gemeente Deventer

Door de volledige integratie van de gemeente Deventer in de begroting 2015 ontstaat een effect in de gemeentelijke bijdrage van € 1.443.811,-.

Bij de toetreding van de gemeente Deventer in 2011 is het totale volume van de begroting van de GGD toegenomen met € 1.220.428,-. Tot en met 2014 betaalde de gemeente Deventer hiervoor een vaste vergoeding, die vanaf 2015 wordt vervangen door de gemeentelijke bijdrage (zoals ook andere gemeenten betalen). Het effect op de gemeentelijke bijdrage ten gevolge van het verwerken van het aanvullend budget voor de dienstverlening (€ 143.384,-) en het efficiencyvoordeel (€ 80.000,-) bedraagt in totaal € 223.383,-. Het totale effect op de gemeentelijke bijdrage, verdeeld op basis van inwoneraantal, bedraagt daarmee € 1.443.811,-.

Overige mutaties

Indexering prijzen

In de begrotingsrichtlijnen is uitgegaan van een indexeringspercentage van 0,75%. De totale stijging berekend over de materiële kosten die doorwerken in de gemeentelijke bijdrage bedraagt € 17.000,-.

Verhoging kosten bedrijfsvoering

Met ingang van 1 januari 2014 is de dienstverlening met betrekking tot de PIOFACH functies overgeheveld naar Veiligheidsregio IJsselland. Hiervoor is een overeenkomst "kosten voor gemene rekening" opgesteld. Het aandeel van de GGD is voor 2015 verhoogd met indexering op de salariscomponent van 2% en op de materiële kosten met 0,75%. Nominaal bedraagt de verhoging € 24.135,-.

Kosten elektronisch voorschrijven

GGD-en zijn, net als andere zorgaanbieders vanaf 1-1-2014 wettelijk verplicht om medicijnen digitaal voor te schrijven. Om dit technisch te organiseren is eind 2013 een landelijk aanbestedingstraject gestart. De jaarlijkse kosten bedragen vanaf 2014 € 8.000,-.

Overige mutaties

De overige mutaties bestaan uit kleine bijstellingen van budgetten en kapitaallasten.

3. Paragrafen

3.1 Algemeen

De programmabegroting 2015 bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

1. Weerstandsvermogen
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Verbonden partijen
5. Financiering

Het hoofddoel van de paragrafen is het Algemeen Bestuur in staat te stellen de beleidskaders van de diverse onderdelen vast te stellen.

De paragrafen bevatten informatie met betrekking tot onderwerpen die raakvlakken hebben met beide programma's. In de paragrafen worden beleidsuitgangspunten geformuleerd van beheersmatige aspecten waarbij sprake kan zijn van grote financiële gevolgen of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Het belang van de paragrafen is dat onderwerpen die verspreid in de begroting staan, worden gebundeld waardoor een overzichtelijk geheel ontstaat.

3.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van GGD IJsselland bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen in de vorm van voorzieningen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt om niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van uitvoering van het takenpakket.

Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD een opslag verwerkt voor dekking van risico's. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die uit additionele taken (taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert) kunnen voortvloeien. De risicoreserve vormt een versterking van de weerstandscapaciteit van GGD IJsselland.

In 2013 is een eerste aanzet gegeven voor een beschouwing van het weerstandsvermogen van de GGD, mede naar aanleiding van signalering van onze accountant (reeds gedurende een aantal jaar). Aanleiding daarvoor was onder meer dat het weerstandsvermogen al jaren op hetzelfde peil is gebleven terwijl het takenpakket met de daarbij behorende risico's is toegenomen. Er is nog geen voorstel voorgelegd, dat zal in de loop van 2014 alsnog plaatsvinden. Vooralsnog is deze paragraaf nog ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2014.

In deze paragraaf worden de risico's en weerstandscapaciteit in beeld gebracht.

Risico's

Huisvesting

Een deel van het GGD-kantoor aan de Zeven Alleetjes wordt verhuurd aan derden. De raming van de huuropbrengst is gebaseerd op de lopende huurovereenkomsten en een inschatting van de nog te verhuren ruimte. Door huuropzegging kan een dekkingstekort ontstaan. Het maximale risico met betrekking tot huur bedraagt € 567.000,-. Dit bedrag bestaat uit huurinkomsten van externe huurders, totaal € 205.000,- en de inkomsten uit gebruik door de Veiligheidsregio totaal € 362.000,-.

In 2013 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om het kantoorpand te verkopen en alternatieve huisvesting te ontwikkelen.

Maatwerk JGZ

Nieuw in de begroting 2014 is de verwerking van de financiële en personele consequenties die samenhangen met de maatwerkactiviteiten 4 – 19 jarigen JGZ. Deze activiteiten zijn gedurende een aantal jaren sterk toegenomen en hebben een min of meer structureel karakter gekregen. De activiteiten worden voor een groot deel uitgevoerd door personeel in vaste dienst. Voor de subsidieverstrekking worden elk jaar opnieuw afspraken per gemeente gemaakt. Fluctuaties kunnen binnen een bepaalde bandbreedte worden opgevangen door inzet van tijdelijk personeel.

Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen ten aanzien van de lopende transitie is voortzetting van het maatwerk met name voor de JGZ 4-19 een gespreksonderwerp met de diverse gemeenten. Het gaat dan over welke (maatwerk) middelen en diensten de gemeenten willen inzetten bij de jeugdgezondheidszorg. Dit kan mogelijk leiden tot inzet van minder (maatwerk) budget en de daaraan gekoppelde personele consequenties. Voor de omvang van het maximale risico wordt uitgegaan van de opbrengst uit maatwerkactiviteiten. In de begroting 2015 is deze geraamd op € 610.000,=.

HALT

Met ingang van 1 januari 2013 is de HALT-taak bij GGD IJsselland beëindigd. De werkzaamheden zijn ondergebracht bij een landelijke organisatie, die wordt gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie. Door beëindiging van deze taak zijn frictiekosten ontstaan. De frictiekosten bestaan uit salariskosten van medewerkers die niet mee overgaan naar de nieuwe organisatie (0,6 fte) en overheadkosten. De kosten hiervan zijn begroot op afgerond € 64.000,- per jaar. Getracht wordt het achterblijvende personeel binnen de GGD-organisatie te herplaatsen. Voor dekking van de frictiekosten is een éénmalige bijdrage toegezegd van € 140.000,=. Hiermee kunnen de frictiekosten ruim 2 jaar worden gedekt. Op dit moment is niet bekend of dit budget voldoende is. Dit is afhankelijk van de mogelijkheden om de frictiekosten te saneren.

Logopedie

Door de gemeenten Steenwijkerland en Kampen is aangegeven deze taak te willen beëindigen. De gemeentelijke bijdrage is hiervoor gecorrigeerd. Als gevolg hiervan moeten 3 betrokken medewerkers , in totaal 1,85 fte, worden herplaatst. Hiervoor zijn trajecten in gang gezet, één medewerker is momenteel gedetacheerd bij de Veiligheidsregio. De omvang van het risico wordt geschat op maximaal € 122.500,-.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

Door sluiting van asielzoekerscentra in 2012 is op deze taak bovenformatie ontstaan. De GGD heeft in 2013 het betreffende personeel structureel kunnen herplaatsen. Er is met ingang van 1 januari 2014 een nieuw contract tussen COA en GGD Nederland afgesloten. Dit betekent een vermindering van de dienstverlening door GGD'en. Wat de precieze gevolgen hiervan zijn voor GGD IJsselland is op het moment van het opstellen van deze begroting (maart 2014) nog niet bekend.

Beëindiging taken OGGZ en bemoeizorg door de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe.

De gemeenten Raalte en Olst-Wijhe hebben te kennen gegeven met ingang van 1 januari 2012 de taken OGGZ en bemoeizorg te willen beëindigen. De gemeentelijke bijdragen voor deze taken worden in 4 jaar afgebouwd. In de begroting 2015 is dit geheel afgebouwd. De gemeentelijke bijdrage is hierdoor in totaal met € 40.000,- afgenomen. Voor dit knelpunt is binnen de begroting deels een oplossing gevonden door besparing op de huisvestingskosten tot een bedrag van € 17.000,-. Voorlopig is voor het resterende bedrag een stelpost opgenomen het resterende risico bedraagt met ingang van 2015 afgerond € 23.000,- .

Recreatie en toerisme

Het regionaal team Recreatie en Toerisme is per 1 januari 2012 opgeheven, waarbij de betrokken medewerkers – onder voorwaarden- een arbeidsovereenkomst hebben gesloten met MarketingOost met een zekere terugkeergarantie bij de GGD als rechtsopvolger van de regio IJssel Vecht. Beoogd wordt om in 2014 de

bovenformatie die hierdoor ontstaat op te lossen. Voor de begroting van 2015 blijft echter een risico bestaan indien dit knelpunt in 2014 niet wordt opgelost.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van GGD IJsselland bestaat uit de (bestemmings)reserves voor zover daar vrij over kan worden beschikt en de post onvoorzien. De algemene reserve en de reserve algemene ontwikkeling behoren tot de weerstandscapaciteit van GGD IJsselland. De stand per 1 januari 2015 bedraagt in totaal € 219.449,=. De post onvoorzien behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. In de begroting wordt hiervoor een vast bedrag van € 70.000,= geraamd. Tot slot kan de risicoreserve (€ 84.400,-) nog bij de weerstandscapaciteit worden betrokken. In totaal bedraagt de weerstandscapaciteit afgerond € 374.000,=.

In 2013 is een onderzoek gestart om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen. Dit onderzoek is uitbesteed aan PwC. In 2014 zullen de resultaten van het onderzoek worden opgeleverd.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa waarvan de instandhouding structureel een substantieel beslag op de middelen legt. Buiten dit kader vallen de financiële activa en bedrijfsmiddelen omdat die regelmatig worden vervangen. Door dit onderscheid komt in deze paragraaf alleen het onderhoud van het kantoorgebouw te Zwolle aan de orde. Voor het onderhoud van het kantoorgebouw te Zwolle is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit plan dateert van 2006 en zou geactualiseerd moeten worden. Door de ontwikkelingen rondom de huisvesting is dit nog niet opgepakt.

In de exploitatie zijn voor de reguliere onderhoudskosten budgetten geraamd. De voor- en nadelen op deze budgetten worden verrekend met de reserve onderhoud gebouw.

Ten behoeve van financiering van het VERanDER-traject is de bestemmingsreserve gedeeltelijk afgeroemd. Ingeschat wordt dat dit geen risico vormt voor het onderhoud van het gebouw.

3.4 Bedrijfsvoering

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering en Services is met ingang van 1 januari 2014 overgegaan van GGD IJsselland naar Veiligheidsregio IJsselland. (Financiële) Basis voor de samenwerking vormt de 'Overeenkomst voor gemene rekening'. Daarin zijn voor de afzonderlijke kostenonderdelen die in de overeenkomst zijn benoemd verdelingspercentages berekend. De kosten binnen de gemene rekening worden gemiddeld voor 56 % toegerekend aan de Veiligheidsregio en voor 44 % aan de GGD. Naast de kosten gemene rekening zijn rechtstreekse bedrijfsvoeringskosten opgenomen in de begrotingen van de GGD respectievelijk de Veiligheidsregio. Alle bedragen passen binnen de kaders van de begroting 2014 van de GGD. De ontwikkelingen en ervaringen in de loop van 2014 zullen inzicht gaan geven in het daadwerkelijke verloop van de kostenverdeling. Op basis daarvan zal worden besloten of de Overeenkomst voor gemene rekening moet worden aangepast.

In 2014 zal een (inhoudelijk) dienstverleningsovereenkomst op hoofdlijnen met de Veiligheidsregio worden aangegaan, die in 2015 op basis van de opgedane ervaringen nader gespecificeerd zal worden.

3.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in 'derde rechtspersonen' waarmee GGD IJsselland een bestuurlijke **en** financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de GGD middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de GGD kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als de GGD bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen. Op het moment van opstellen van de begroting 2015 heeft GGD IJsselland in dit kader geen relaties.

3.6 Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (FIDO) bepaalt dat een financieringsparagraaf in de begroting wordt opgenomen. In artikel 17 van de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet is vastgelegd welke informatie de financieringsparagraaf dient te bevatten; dit zijn:

- a. de kasgeldlimiet;
- b. de renterisiconorm;
- c. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende 3 jaar;
- d. de rentevisie;
- e. de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

Algemene ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2009 is de Wet Fido gewijzigd. De wijzigingen met betrekking tot een gemeenschappelijke regeling zijn beperkt. De renterisiconorm wordt nu gebaseerd op het begrotingstotaal, voorheen was dat het totaal van de vaste schuld. Daarnaast is het aantal financieringsvariabelen teruggebracht van vijf naar twee t.w. de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

Het overzicht voor de berekeningen is overeenkomstig aangepast.

De informatie over de kasgeldlimiet wordt opgenomen in de begroting en het jaarverslag. De verplichte kwartaalopgaven komen daarmee te vervallen. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang om overschrijdingen tijdig te signaleren. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder (provincie) hiervan op de hoogte worden gesteld. Er moet een plan worden opgesteld waarin uiteen wordt gezet hoe in de toekomst aan de kasgeldlimiet zal worden voldaan.

Risicobeheer

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. GGD IJsselland verstrekt geen leningen aan derden uit hoofde van haar publieke taak.
2. GGD IJsselland kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut.
3. Het gebruik van derivaten is toegestaan maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

Renterisicobeheer

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende criteria:

1. Conform de Wet FIDO wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.
2. Conform de Wet FIDO wordt de renterisiconorm niet overschreden.
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
4. De rentetypische looptijd (periode waarvoor de rente vaststaat) en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

In onderstaande schema's worden de diverse risico's in beeld gebracht.

Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2015

Berekening kasgeldlimiet 2015:

Omvang van de begroting 2015	€ 21.497.787,- (=1)
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage 8,50% (=2)	
Bedrag van de kasgeldlimiet	€ 1.827.397,- (1x2)

Bepaling financieringspositie 2015:

Boekwaarde investeringen	€ 8.134.892,=
Vaste financieringsmiddelen:	
Reserves en voorzieningen	-/- € 898.136,=
Langlopende geldleningen	-/- € 6.314.509,=
Tekort aan financieringsmiddelen	€ 922.247,=

Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm wordt inzicht verkregen in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. Omdat GGD IJsselland slechts 1 langlopende geldlening heeft afgesloten voor financiering van de huisvesting is alleen het risico i.v.m. herfinanciering als gevolg van renteaanpassingen van belang. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht:

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 1 januari 2014

(bedragen x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018
1. Rentehervormingen	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	180	187	194	201
3) Renterisico (1 + 2)	180	187	194	201
4) Renterisiconorm				
4a) Begrotingstotaal				
4b) Het bij ministeriële regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (minimum drempel)	2.500	2.500	2.500	2.500
Toets renterisiconorm	2.320	2.313	2.306	2.299

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Bij GGD IJsselland wordt wekelijks de liquiditeitspositie opgemaakt. Op basis hiervan wordt de samenstelling van de financiering bepaald. Met betrekking tot de lasten wordt de liquiditeitspositie bepaald door de uitgaven t.b.v. de exploitatie en de investeringen. De exploitatieuitgaven zijn min of meer gelijkmatig over het jaar verdeeld. GGD IJsselland heeft 1 langlopende geldlening afgesloten voor financiering van de aankoop van het kantoorgebouw. De overige investeringen worden gefinancierd uit eigen vermogen. Door het beperkte aantal en omvang van de investeringen ontstaan slechts geringe schommelingen in de financieringsbehoefte. Met betrekking tot de baten wordt de liquiditeitspositie met name bepaald door de gemeentelijke bijdragen en de subsidies die in het kader van diverse projecten worden ontvangen.

De gemeentelijke bijdragen worden 2x per jaar gefactureerd. Subsidies worden meestal vooraf beschikbaar gesteld. Gerelateerd aan een evenwichtige verdeling van de exploitatielasten over het jaar is er gedurende enkele maanden per jaar sprake van voorfinanciering.

Rentevisie

Voor 2014 is niet voorzien dat langlopende geldleningen zullen worden afgesloten of dat overtollige financieringsmiddelen gedurende een langere periode dan een jaar zullen worden uitgezet. Het ontwikkelen van een rentevisie m.b.t. financiering is derhalve niet zinvol. In de begroting 2015 wordt voor nieuwe te activeren kapitaaluitgaven uitgegaan van 4% rente. Voor de rente over de reserves en voorzieningen wordt uitgegaan van 1,35%. Voor het meerjarenperspectief worden deze percentages ook gehanteerd.

Voor het renteomslagpercentage voor 2015 wordt uitgegaan van 2,26%.

Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

De opbrengst uit hoofde van de financieringsfunctie betreft de creditrente in rekeningcourant en de renteopbrengsten van deposito's. In voorgaande jaren is gebleken dat de geraamde rente sterk afwijkt van de werkelijk ontvangen rente. Op begrotingsbasis wordt de ontvangen rente altijd beschouwd als incidentele inkomst.

4. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdragen

Gemeente	aantal inw. begroting 2015 per 1-1-2014	Service en Samenwerking ² begroting 2015 vastgesteld	Gezondheid begroting 2015 vastgesteld	Totalen per gemeente begr. 2015
Dalfsen	27.636	73.389	363.997	437.386
Deventer	98.356	261.189	1.242.071	1.503.260
Hardenberg	59.583	158.226	798.021	956.247
Kampen	51.078	135.640	673.650	809.290
Olst-Wijhe	17.798	47.263	219.224	266.487
Ommen	17.365	46.114	229.139	275.253
Raalte	36.510	96.954	455.396	552.351
Staphorst	16.346	43.408	216.526	259.934
Steenwijkerland	43.345	115.105	585.846	700.951
Zwartewaterland	22.183	58.908	293.930	352.838
Zwolle	122.987	326.598	1.657.950	1.984.548
Totaal	513.187	1.362.794	6.735.751	8.098.545

²Voorheen programma Bestuur

Bijlage 2: Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen

Gemeente	aantal inw. begroting 2014 per 1-1-2012	aantal inw. begroting 2015 per 1-1-2014	Totalen per gemeente begr. 2014	Totalen per gemeente begr. 2015	saldo tov 2014	afwijking in %
Dalfsen	27.585	27.636	438.454	437.386	-1.068	-0,24%
Deventer	98.561	98.356	0	1.503.260	1.503.260	-
Hardenberg	59.603	59.583	960.599	956.247	-4.352	-0,45%
Kampen	50.924	51.078	859.303	809.290	-50.012	-5,82%
Olst-Wijhe	17.750	17.798	272.826	266.487	-6.339	-2,32%
Ommen	17.324	17.365	275.796	275.253	-543	-0,20%
Raalte	36.484	36.510	566.076	552.351	-13.725	-2,42%
Staphorst	16.284	16.346	260.069	259.934	-135	-0,05%
Steenwijkerland	43.442	43.345	747.392	700.951	-46.441	-6,21%
Zwartewaterland	22.141	22.183	353.681	352.838	-843	-0,24%
Zwolle	122.644	122.987	1.987.457	1.984.548	-2.909	-0,15%
Totaal	512.742	513.187	6.721.651	8.098.545	1.376.894	

De verschillen in afwijking ten opzichte van 2014 worden veroorzaakt door:

- beëindiging van taken door een aantal gemeenten.
- ontwikkeling van het aantal inwoners ten opzichte van 2014.

Bijlage 3: Overzicht personele sterkte

Organisatieonderdeel	formatie begroting 2014	mutaties	formatie begroting 2015
Programma Gezondheid	114,29	77,15	191,44
Programma Service en Samenwerking	12,86	0,60	13,46
Bedrijfsvoering	31,01	-31,01	0,00
Totaal GGD IJsselland	158,16	46,74	204,90
Toelichting mutaties personeelssterkte:			
- Bovenformatie voormalig HALT medewerker	0,6 fte		
Programma gezondheid:			
- overgang taak 0 - 4 jarigen JGZ	68,5 fte		
- projectmedewerkers	11,67 fte		
- beëindiging logopedie	- 1,85 fte		
- organisatieverandering	- 1 fte		
Bedrijfsvoering:			
- overgang naar Veiligheidsregio	- 31,01 fte		

Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen

	Begin begrotingsjaar	ten laste van exploitatie	ten gunste van exploitatie	Einde begrotingsjaar	Rente ten gunste van exploitatie
Algemene reserves					
Algemene reserve	219.449			219.449	2.968
Totaal algemene reserves	219.449	0	0	219.449	2.968
	0			0	0
Bestemmingsreserves					
reserve algemene ontwikkeling	0			0	0
Onderhoud gebouwen	328.674		5.715	322.959	4.446
Resreves PGA	398.813			398.813	5.394
Risicoreserve additionele taken	42.200	42.200		84.400	571
Totaal bestemmingsreserves	769.687			756.672	10.411
Totaal reserves en voorzieningen	989.136	0	55.215	1.025.621	13.379

Bijlage 5: Overzicht van langlopende geldleningen

Naam/geldgever	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening of het voorschot	Datum besluit van: raad goedk.	Jaar van laatste aflossing	Rente perc.	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar op te nemen geldlening	de rente of het rentebestanddeel	Bedrag van de aflossing of het aflossingsbestanddeel	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar	Opmerking:	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.N.G., 15-04-1996	8.134.010	17-04-1996	2036	4,21	6.314.509	0	265.841	179.931	6.134.578	t.b.v. huisvesting	
Totaal	8.134.010				6.314.509		265.841	179.931	6.134.578		

Bijlage 6: Overzicht activa

Onderdeel	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	Uitbreidingen in het begrotingsjaar	Afschrijvingen in het begrotingsjaar	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	Rentelasten	Totaal kapitaallasten
Totaal GGD IJsselland	8.134.892		383.402	7.751.490	307.622	691.024
Totaal	8.134.892	-	383.402	7.751.490	307.622	691.024

Toelichting:

De boekwaarde aan het begin van het jaar is aangepast vanwege overheveling van activa naar de Veiligheidsregio. Dit betreft investeringen in automatisering voor zover die vallen onder de overeenkomst "Kosten voor gemene rekening".

KOSTENVERDEELSTAAT

	Bedrijfs-voering	bestuurs-bureau	0 - 4 jarigen JGZ	teams JGZ	teams AGZ	teams KEC\OGGZ	Bestuur	Totaal
Afdelingsbudgetten	1.565.212	43.610		258.971	145.302	139.670	-39.349	2.113.416
Salarissen		834.040	1.332.829	2.716.541	2.339.645	1.378.474	259.348	8.860.877
Overige personeelslasten		19.667		104.888	81.289	18.355	3.278	227.477
Huisvesting		47.514		217.409	304.916	67.837	37.695	675.371
Administratie en algemeen beheer		27.102		99.340	76.186	17.051	40.219	259.898
Automatisering		25.916		138.219	108.847	55.287	3.456	331.725
Bestuur, personeel en middelen doorberekend aan\van derden	-1.279.841	65.712	261.360	500.239	295.868	143.056	13.606	0
		-245.238	127.380	60.744	23.108	34.006		0
Totalen	285.371	818.323	1.721.569	4.096.351	3.375.161	1.853.736	318.253	12.468.764
Bestuur	285.372	787.954			4.334	10.146	216.634	1.304.441
Programma Gezondheid		30.369	1.721.569	4.096.351	3.370.826	1.843.590	101.619	11.164.323
Totalen	285.372	818.323	1.721.569	4.096.351	3.375.160	1.853.736	318.253	12.468.764